

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Логістика кризових ситуацій»
вибіркових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.08.2022 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол від
15.08.2022 № 1

Розробники: старший викладач циклової комісії економіки та управління,
к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Цимбалістова О.А.

Рецензенти:

1. Старший викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Харченко М.В.
2. Професор кафедри логістики НАУ, доктор економічних наук, професор, експерт Українського логістичного альянсу (УЛА) Смерічевська С.В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вибіркової навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти («Логістика» зі спеціальності 073 Менеджмент).

Логістика кризових ситуацій – планування й організація діяльності, спрямованої на забезпечення матеріально-технічними засобами підрозділів для підтримання необхідного рівня їх готовності до виконання покладених на них функцій і завдань у мирний час, в умовах надзвичайного стану та воєнного стану, а також у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Навчальна дисципліна «Логістика кризових ситуацій» - це одна із вибірових професійно-орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Логістика».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є надзвичайні ситуації, процеси управління у кризових ситуаціях.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна вивчається на основі базової загальнооекономічної та правової підготовки здобувачів вищої освіти, міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких навчальних дисциплін, «Економіка логістики», «Логістичне обслуговування», «Основи логістики та управління ланцюгами поставок», «Логістична інфраструктура», «Системний підхід в логістиці», «Управління матеріальним постачанням», Проектування логістичних процесів», «Управління логістичними проектами»; забезпечує базу для засвоєння матеріалу з навчальних дисциплін «Транспортна логістика», «Логістичний контролінг», підготовка до написання кваліфікаційної роботи бакалавра.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Поняття надзвичайної ситуації. Класифікація надзвичайних ситуацій
2. Теоретичні та методичні підходи до логістики кризових ситуацій
3. Засади організації логістичного забезпечення кризових ситуацій.
4. Використання логістичної концепції у логістиці кризових ситуацій
5. Підвищення ефективності логістики в умовах ліквідації стихійних лих
6. Особливості логістичного управління в кризових ситуаціях
7. Концептуальні положення державного управління логістичним забезпеченням спільних дій сил безпеки під час реагування на кризові ситуації
8. Практичні рекомендації щодо організації логістичного забезпечення спільних дій сил безпеки при реагуванні на кризові ситуації

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

- 1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Логістика кризових

ситуацій» полягає у формуванні знань і навичок швидкого реагування при настанні кризових (надзвичайних) ситуацій з використання методичних та практичних підходів логістичного управління кризовими ситуаціями.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Логістика кризових ситуацій»:

1. Визначити основну нормативну базу при забезпеченні надзвичайних ситуацій;
2. Використання логістичних концепцій до управління надзвичайних ситуаціями;
3. Планування і контроль логістичного забезпечення надзвичайних ситуацій;
4. Розробка оптимальної стратегії логістичного обслуговування населення в надзвичайних ситуаціях;
5. Оцінка якості логістичного обслуговування при кризових ситуаціях.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- 1 принципи логістичного управління в кризових ситуаціях;
- 2 принципи організованості логістичного забезпечення кризових ситуацій;
- 3 критерії оптимізації логістичних дій у кризових ситуаціях;
- 4 стандарти обслуговування та критерії якості логістичних послуг у кризових ситуаціях;

вміти:

- 1 отримані теоретичні знання використовувати для розв'язання конкретних практичних завдань логістики в кризових ситуацій;
- 2 планувати та організовувати постачання товарів (послуг) «точно в термін» споживачам під час кризових ситуацій;
- 3 планувати та контролювати термін виконання замовлення у кризових ситуаціях;
- 4 оцінювати якість логістичного обслуговування та розробляти стандарти обслуговування у кризових ситуаціях.

1.4. Форма підсумкового контролю (залік)

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 години / 3,5 кредитів ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і

	невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
	ЗК-8	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
	ЗК-14	Здатність працювати у міжнародному контексті
Спеціальні компетентності (СК)	СК-2	Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища
	СК-5	Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту
	СК-8	Здатність планувати діяльність організації та управляти часом
	СК-9	Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань
	СК-16	Здатність ставити і вирішувати завдання з управління матеріальними та супутніми потоками в логістичних системах, синхронізації, координації та інтеграції логістичних процесів у функціональних областях логістики

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема №1 Поняття надзвичайної ситуації. Класифікація надзвичайних ситуацій

Трактування поняття «надзвичайна ситуація». Класифікація надзвичайних ситуацій. Класифікація надзвичайних ситуацій ВООЗ за рівнями. Стадії розвитку надзвичайних ситуацій.

Тема №2 Теоретичні та методичні підходи до логістики кризових ситуацій

Фактори, що провокують кризові ситуації та значущість логістики для їх ліквідації. Тлумачення поняття «логістика кризових ситуацій». Логістичний потенціал як основний фактор вирішення кризових ситуацій.

Тема №3 Засади організації логістичного забезпечення кризових ситуацій

Принципи організації логістичного забезпечення кризових ситуацій. Співвідношення військової логістики, цивільної логістики і логістики кризових ситуацій. Завдання логістичного менеджменту в ліквідації кризових ситуацій.

Тема №4 Використання логістичної концепції у логістиці кризових ситуацій

Різновиди логістики. Виділення логістики кризових ситуацій. Тлумачення поняття «кризова ситуація». Напрями соціальної логістики і місце в ній логістики кризових ситуацій. Сутнісна специфіка і мета логістики кризових ситуацій.

Тема №5 Підвищення ефективності логістики в умовах ліквідації стихійних лих

Основні показники ефективності системи МТЗ діяльності під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Система МТЗ.

Тема №6 Особливості логістичного управління в кризових ситуаціях

Загрози і безпека. Основні фази функціонування логістики кризових ситуацій

Тема № 7 Концептуальні положення державного управління логістичним забезпеченням спільних дій сил безпеки під час реагування на кризові ситуації

Загальний стан в Україні за кризовими та надзвичайними ситуаціями. Основні концептуальні положення державного управління логістичним забезпеченням сил безпеки під час реагування на кризові ситуації. Трактують поняття «механізм державного управління логістичним забезпеченням» спільних дій сил безпеки при реагуванні на кризові ситуації. Ключові принципи державного управління логістичним забезпеченням спільних дій сил безпеки під час реагування на кризові ситуації.

Тема № 8 Практичні рекомендації щодо організації логістичного забезпечення спільних дій сил безпеки при реагуванні на кризові ситуації

Організація матеріального забезпечення. Визначення потреби в матеріальних засобах. Види матеріальних запасів. Маневри матеріальними запасами. Забезпечення водою.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Закони України «Про оборону України», «Про Збройні Сили України», «Про державне оборонне замовлення», «Про основи національної безпеки України», «Про організацію оборонного планування».
2. Закон України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».
3. Барковець А.І., Шведун В.О. Антикризовий менеджмент у державному управлінні. Державне управління у сфері цивільного захисту: наука, освіта, практика: матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (Харків, 22-23 лютого 2017 р.). Х.: НУ ЦЗУ, 2017. С. 197.
4. Чуб І.А., Михайловська Ю.В., Новожилова М.В. Формалізація задачі ресурсного забезпечення ліквідації техногенної надзвичайної ситуації. Збірник наукових праць "Проблеми надзвичайних ситуацій". 2017. Вип. 25. С. 154-158.
5. Попов В.М., Чуб І.А., Гудак Р.В. Оцінка ефективності розподілу ресурсного забезпечення ліквідації надзвичайної ситуації. Збірник наукових праць "Проблеми надзвичайних ситуацій". 2017. Вип. 26. С. 108-112.
6. Крикавський Євген. Логістичне управління. Підручник. — Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2005. — 684 с.
7. Крикавський Є. Логістика. Основи теорії: Підручник — 2-е вид., доп. і переробл. — / Є. Крикавський. — Львів : НУ «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2006. — 456 с.
8. Крикавський Є. Логістика. Основи теорії: Підручник / Є. Крикавський. — Львів : НУ «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2004. — 416 с.
9. Чухрай Н.І. Логістичне обслуговування: Підручник / Н.І. Чухрай — Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2006 — 284 с.
10. Якубовський О.П. Управління ризиками та кризами / Якубовський О.П., Пахомова Т.І., Драгомирецька Н.М // (опорний конспект дистанційного курсу навчальної дисципліни): Навчальний посібник. — К.: Центр дистанційного навчання НАДУ при Президентові України, 2005. — 68 с.
11. Чухрай Н. Логістичне обслуговування: Підручник. / Н. Чухрай. — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006. — 292 с.
12. Гаджинский А.М. Логистика. / А.М. Гаджинский. — М.: Маркетинг, 2000. — 375 с.
13. Крикавський Є.В. Логістика. Основи теорії. / Є.В. Крикавський. — Л.: Національний університет «Львівська політехніка», Інтелект-Захід, 2004. — 416 с.
14. Бєлай С.В. Розроблення комплексного державного механізму протидії кризовим ситуаціям за масовою участю населення. Держава та регіони: науково-виробничий журнал. Серія: Державне управління. Запоріжжя: Класич. приват. ун_т. 2013. № 3 (43). С. 57-61.
15. Сумець О.М. Логістика кризових ситуацій. Конспект лекцій. Освітньо-професійна програма «Логістика», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 073 Менеджмент. КЛК ХНУВС. 2020.

Допоміжна література:

16. Карпенко Г. П. Логістичні термінологічні студії в Україні / Г. П. Карпенко // Педагогічна освіта: теорія і практика. Збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка. – 2013. – № 14. – С. 191–196.
17. Яковлев А. І. Удосконалення методичних засад управління витратами на промислових підприємствах / А. І. Яковлев // Економіка. Фінанси. Право. – 2014. – № 7. – С. 17–19.
18. Сачинська Л. В. Управління логістичними витратами підприємства / Л. В. Сачинська // Маркетинг та логістика в системі менеджменту: тези доповідей IX Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 8–10 листопада 2012 р.). – 2012. – С. 382–383.
19. Окландер М. А. Логістика / М. А. Окландер. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 346 с.
20. Рета М. В. Логістичні витрати: визначення, класифікація та облік / М. В. Рета // Бізнес Інформ. – 2012. – № 8. – С. 155–158.
21. Помірко Н. М. Класифікація логістичних витрат у формуванні системи управління ними на промисловому підприємстві / Н. М. Помірко // Вісник НУ «Львівська політехніка». – 2010. – № 669. – С. 99–107.
22. Крикавський Є. Логістика та управління ланцюгами поставок: Навч. посібник / Є. Крикавський, О. Похильченко, М. Фертч. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 844 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

23. Публічний звіт Голови ДСНС про результати діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій у 2016 році. URL: <https://www.dsns.gov.ua/files/2017/2/22/2016.pdf>
24. Публічний звіт Голови ДСНС про результати діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій у 2017 році. URL: [https://www.dsns.gov.ua/files/2018/1/26/Zvit%202017\(%D0%9A%D0%9C%D0%A3\).pdf](https://www.dsns.gov.ua/files/2018/1/26/Zvit%202017(%D0%9A%D0%9C%D0%A3).pdf)
25. Публічний звіт Голови ДСНС про результати діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій у 2018 році. URL: <https://www.dsns.gov.ua/files/2019/1/18/321.pdf>
26. Дегтяр А.О., Белаї С.В. Дослідження державних механізмів протидії кризовим явищам соціально-економічного характеру в Україні: методологічний аспект. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування: електронне фахове видання, 2015. № 1. URL: http://el_zbirn_du.at.ua/2015_1/20.pdf
27. Белаї С.В. Концепція стратегії соціально-економічної безпеки регіонів України. Державне будівництво. Х.: ХарПІ НАДУ. 2012. № 2. URL: www.kbuara.kharkov.ua
28. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/56.pdf.
29. Логістика кризових ситуацій. <http://edu.lp.edu.ua/moduli/lohistyka->

[kryzovyykh-sytuatsii.](http://vlp.com.ua/node/15595)

30. Логістичний менеджмент в кризових ситуаціях.
<http://vlp.com.ua/node/15595>

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

Питання для підсумкового контролю (заліку):

1. Трактують поняття «надзвичайна ситуація».
2. Класифікація надзвичайних ситуацій.
3. Класифікація надзвичайних ситуацій ВООЗ за рівнями.
4. Стадії розвитку надзвичайних ситуацій.
5. Тотожність понять «надзвичайна ситуація» і «кризова ситуація».
6. Найбільші надзвичайні ситуації світового рівня.
7. Найбільші надзвичайні ситуації національного рівня.
8. Значущість класифікацій надзвичайних ситуацій для пошуку шляхів і методів їх вирішення.
9. Особливості розвитку надзвичайних ситуацій.
10. Фактори, що провокують кризові ситуації та значущість логістики для їх ліквідації.
11. Тлумачення поняття «логістика кризових ситуацій».
12. Логістичний потенціал як основний фактор вирішення кризових ситуацій.
13. Рольове значення логістики в ліквідації кризових ситуацій регіонального масштабу.
14. Складники логістичного потенціалу.
15. Оцінка логістичного потенціалу регіону.
16. Принципи організації логістичного забезпечення кризових ситуацій.
17. Співвідношення військової логістики, цивільної логістики і логістики кризових ситуацій.
18. Завдання логістичного менеджменту в ліквідації кризових ситуацій.
19. Специфічні особливості організації логістичного забезпечення спецпідрозділів при ліквідації кризових ситуацій.
20. Співвідношення військової логістики, цивільної логістики і логістики кризових ситуацій.
21. Логістичний менеджмент і особливості його застосування для організації логістичного забезпечення ліквідації кризових ситуацій.
22. Різновиди логістики.
23. Виділення логістики кризових ситуацій.
24. Тлумачення поняття «кризова ситуація».
25. Напрями соціальної логістики і місце в ній логістики кризових ситуацій.
26. Сутнісна специфіка і мета логістики кризових ситуацій.
27. Типологія специфічних форм логістики.
28. Логістика кризових ситуацій як специфічна форма загальної

логістики.

29. Дефініція «кризова ситуація»: сутність, спрямованість, схожість з іншими логістичними термінами і поняттями.

30. Соціальна логістика і її змістовне наповнення.

31. Основні показники ефективності системи МТЗ діяльності під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

32. Система МТЗ.

33. Система оціночних показників матеріально-технічного забезпечення діяльності спец підрозділів, що приймають участь в ліквідації надзвичайної ситуації.

34. Концепція організації матеріально-технічного забезпечення ліквідації надзвичайних ситуацій.

35. Загрози життєдіяльності соціально-економічних систем.

36. Характеристика фаз функціонування логістики кризових ситуацій.

37. Загальний стан в Україні за кризовими та надзвичайними ситуаціями.

38. Основні концептуальні положення державного управління логістичним забезпеченням сил безпеки під час реагування на кризові ситуації.

39. Трактуювання поняття «механізм державного управління логістичним забезпеченням» спільних дій сил безпеки при реагуванні на кризові ситуації.

40. Ключові принципи державного управління логістичним забезпеченням спільних дій сил безпеки під час реагування на кризові ситуації.

41. Організація матеріального забезпечення.

а. Визначення потреби в матеріальних засобах.

42. Види матеріальних запасів.

43. Маневри матеріальними запасами.

44. Забезпечення водою.